

FRÅGA 38

Änkefru Blom, som är mycket förmögen, har hela sitt liv varit starkt engagerad i att stötta utvecklingsprojekt i tredje världen och att kämpa för rättssäkerhet. När hon 2002 blev 90 år fick advokaten Ludvig Lange uppdraget att skriva ett testamente där hela hennes förmögenhet efter hennes död skulle övergå till en stiftelse, ”Bloms allmännyttiga stiftelse”. Ändamålet för stiftelsen var att stötta u-landsprojekt och rättssäkerhetsprojekt. Enligt testamentet skulle Ludvig fungera som direktör för stiftelsen, som i övrigt skulle ha en styrelse bestående av tre av änkefru Bloms goda vänner, bland annat eldsjelen Eva Friis. I testamentet reglerades också Ludvigs arvode som direktör, 300 000 kronor om året.

Änkefru Blom dog 2003. Under de första två åren utdelade stiftelsen bidrag i överensstämmelse med ändamålet. Flera privatpersoner fick bidrag för att föra rättegångar mot offentliga myndigheter, där styrelsen fann att det handlade om principiellt viktiga rättssäkerhetsfrågor. Oftast var det Ludvig eller någon av hans kolleger från hans advokatfirma, Lange & Partners AB, som var ombud i målen mot sedvanlig arvodering. Fakturan skickades till klienten som använde de medel denne fått från stiftelsen för att föra saken.

Under åren från 2003 fram till 2006 höjdes Ludvigs arvode stegvis till 500 000 kronor om året.

Styrelsemedlemmen Eva Friis är bekymrad eftersom hon tyckte att stiftelsen nu utbetalar alltför mycket arvode till Ludvig. Detta förhållande påtalar hon också vid ett styrelsemöte. Hon frågar också om det överensstämmer med god advokatsed att arvodet har ökat så kraftigt. Ludvig svarar henne att hans arbete som direktör inte har något med hans advokatverksamhet att göra och att ökningen för övrigt beror på att arbetet blivit långt mer betungande än vad man räknade med vid starten. För övrigt påpekar han att hon ju själv vid ett styrelsemöte varit med om att godkänna budgeten.

På ett styrelsemöte i april 2009 skall stiftelsens räkenskaper för 2008 godkännas. Det visar sig att 60 % av stiftelsens avkastning under 2008 har använts till arvodering av Ludvig för direktörsjobbet, 25 % har gått till bidrag till rättssäkerhetsprojekt där advokatfirman Lange & Partners på ett eller annat sätt varit involverad. Ludvig röstar för godkännande av årsredovisningen. Eva Friis röstar emot medan de två övriga styrelseledamöterna godkänner räkenskaperna med förbehållet att stiftelsens revisor skall göra en särskild granskning och ett uttalande rörande alla betalningar som gått till Ludvig eller hans advokatfirma.

I sin frustration berättar Eva Friis om situationen, för en god vän, som är journalist på tidningen ”Dagligt Nytt”, och snart publiceras ett antal kritiska artiklar om hur Ludvig utnyttjat sin position. Till pressen säger Ludvig att han har handlat helt korrekt och i

överensstämmelse med sedvanlig praxis. Utvecklingen under de senaste åren har varit att direktörerna i stora stiftelser har fått väsentliga löneökningar och för övrigt har räkenskaperna blivit godkända av stiftelsens revisor.

Ludvigs kollega på Lange & Partners, biträdande juristen, jur. kand. Bengt Björn som hjälper Ludvig i många ärenden, skriver ett brev till Eva Friis där han presenterar sig som Ludvigs ombud i denna intrikata sak. Han skriver att Eva Friis som styrelseledamot har brutit mot sin tystnadsplikt och att det är straffbart att göra detta. Han kommer att anmäla henne till polisen om hon inte omedelbart slutar med att uttala sig om stiftelsen. Han passar också på att upplysa henne om att sådana överträdelser av tystnadsplikten som hon gjort sig skyldig till normalt straffas med långa fängelsestraff. Han tillägger att hon omedelbart bör lämna styrelsen eftersom hon inte verkar vara ”i takt med tiden”.

Eva Friis blir mycket förargad över brevet från Bengt Björn och hon skickar en kopia till Advokatsamfundet med frågan om detta kan vara i enlighet med god advokatsed. I det disciplinärende som blir följdén yttrar sig Ludvig och uppger att han inte har en aning om Bengt Björns brev och att han för övrigt inte är ansvarig för vad Björn skriver eftersom ju Björn är ombud i denna sak och han själv endast klient.

Sedan Eva Friis skickat brevet till Advokatsamfundet tar hon också direktkontakt med Bengt Björn per telefon. Eva berättar för Bengt Björn att stiftelsens revisor i förtroende berättat för henne att han fattat misstanke om att Ludvig manipulerat ett justerat styrelseprotokoll där frågan om Ludvigs arbete som direktör för stiftelsen avhandlades. Bengt Björn säger till Eva Friis att han uppfattar beskyllningen som en ren oförskämdhet som han inte kommer att föra vidare till Ludvig innan det ”föreligger fakta i målet”.